

Talvine aialinnuvaatlus 2019

25.-27. jaanuaril toimunud tänavusel talvisel aialinnuvaatlusel osales **3162 linnusõpra 2179 paigast** üle Eesti. Nagu vaatluse nimele kohane, tehti 95% vaatlustest aedades, pea 5% parkides ja neljal juhul kalmistul.

TALVINE AIALINNUVAATLUS

Kolme vaatluspäeva jooksul loendati **75 921 lindu 76 liigist**. Vaatluskohas kohati keskmiselt 35 lindu, mis on täpselt eelneva üheksa aasta keskmine. Vaatluskohas nähtud lindude keskvärtus ehk mediaan oli samuti täpselt pikaajaline keskmine – 28 lindu. Nii liikide kohtamissagedus kui keskmine isendite arv vaatluskohas oli ca 80% liikidel eelneva üheksa aasta keskmisega võrreldes sama või kõrgem.

Tabel 1. Talvise aialinnuvaatluse osalus ja tulemused aastatel 2010-2019.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Linde	37046	30973	45686	65266	86652	70376	58297	57757	54635	75921
Vaatluskohti	888	948	1439	1817	2353	1838	2000	1863	1691	2179
Vaatlejad	1072	1134	2050	2501	3449	2727	2799	2624	2386	3162
Liike	62	58	54	61	60	63	64	64	64	76
Linde vaatluskohas:										
Aritmeetiline keskmine	43	33	32	36	37	38	29	31	32	35
Mediaan	33	27	26	31	30	29	24	24	26	28
Mood	24	15	12	15	20	19	13	14	19	16

Vaatlustulemuste peamiseks mõjutajaks on kõikidel varasematel aastatel olnud vaatluspäevade ilm. Mitmel aastal järjest on just vaatluspäevadeks saabunud sula ja sellega kaasnev linnupuudus söögimajades. Tänavu valitsesid jaanuari viimasel nädalavahetusel mõõdukalt talvised olud ja lindude vajadus toidumajades pakutava lisatoidu järele oli suur. Loendustulemused kajastavad aga lindude arvukust just toitmiskohtades - linde toideti tänavu 93% vaatluskohtades. Talvisel ilmal ja lindude rohkusel aias on selge mõju ka osalusele – peale mitut sula-aastat osales tänavu üle 3000 vaatleja, mis on kümne aasta paremuselt teine tulemus. Lindude toitmine ja jälgimine ning aialinnuvaatlusel osalemine on ikkagi emotsionaalne tegevus!

Kõige arvukam linnuliik oli kümnendat aastat järjest ootuspäraselt rasvatihane, keda kohati 96% vaatluskohtades ja kes moodustasid neljandiku kõikide lindude koguarvust. Ülejäänud

poodiumikohad olid tavapärasele sarnased - teise koha saavutas põldvarblane, kolmas oli rohevint. Kohtamissageduse arvestuses eelneva üheksa aasta keskmisega võrreldes väga suuri langejaid ei olnud, usaldusväärse andmevalimiga liikidest langesid (teist aastat järjest) hakk (-23%), rohevint (-18%) ja kodutuvi (-14%). Kohtamissagedus kasvas arvukatest liikidest leevikesel (42%), kolmandat aastat järjest puukoristajal (26%), musträstal (18%) ja põldvarblasel (18%). Väga selgelt kasvas urvalinnu (94%) ja talvikese (86%) kohtamissagedus.

Tavapärasest sagedamini kohtusid vaatlejad ka nurmkana, metsvinti ja hallpea-rähnu, viimast kohati kokku rekordilised 237 isendit. Ka punarina talvine esinemine paistab sagenevat – kohatmissagedus kasvab ning tänavu vaadeldi 78 punarinda 66 aias. Vähearvukatest ja põnevatest liikidest vaadeldi tänavu 19 hallõgijat, kaheksat käblikut, kolme laanepüüd ja teistkordselt jõudis aialinnuvaatluse nimekirja üliharuldane talvituja mustpea-põõsalind. Röövlindudest külastas vaatluskohti peale tavapärase raudkulli (90 lindu), värbkaku (20), hiireviu (16), kanakulli (16) kolmes kohas händkakk ja ühes kohas esmakordselt haruldane talvituja vöötakk.

Tänavune teemaküsitlus oli pühendatud kevadsuvisele raierahule ehk teemale, mis mõjutab otseselt ka talvituvate lindude käekäiku. Küsitlusel vastas 1360 inimest, neist 68% ei pidanud piisavaks praegust vaid riigimetsas kehtivat kahekuulist raierahu enamikes metsatüüpides enamike raieliikide korral. Kõige enam (36% vastajaist) toetati riigimetsas 3-kuulist raierahu, veidi vähem 4-kuulist (25%) ja 5-kuulist (22%). 95% vastajaist arvas, et pesitsusaegne raierahu peaks kehtima ka erametsas, perioodi pikkuses osas olid eelistused pea samad – populaarseim 3-kuuline (36%), 4-kuuline (23%) ja 2-kuuline (20%).

Suur tänu kõikidele, kes leidsid tunni lindude heaks! Veel suurem tänu nendele kümnetele vaatlejatele, kes tegid vaatlusi mitmes erinevas kohas! Eriline tänu kuulub kõikidele õpetajatele ja juhendajatele, kes suunasid linde vaatlema ja üles märkima ka tulevasi suuri linnuhuvilisi.

Üheteistkümnes talvine aialinnuvaatlus toimub 24.-26. jaanuaril 2020.

Kokkuvõtte koostas Arne Tuule, talvise aialinnuvaatluse koordinaator.

Lisainfo: talv@eoy.ee, 58002869,
www.eoy.ee/talv

Talvist aialinnuvaatlust korraldab Eesti Ornitoloogiaühing, toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Tabel 2. Talvisel aialinnuvaatlusel 2019 vaadeldud linnuliikide järjestus isendite koguarvu järgi.

N r	Liik	Isendite arv 2019	Kohtamis-paiku 2019	Kohtamis-sagedus 2010-2018	Kohtamis-sagedus 2019	Muutus 10-18 vs 19 (%)	Isendeid kohtamis-paigas 2010-2018	Isendeid kohtamis-paigas 2019	Muutus 10-18 vs 19 (is)
1	Rasvatihane	19103	2083	94,9%	95,6%	0,8%	9,2	9,2	-0,1
2	Põldvarblane	9442	962	37,4%	44,1%	18,0%	12,0	9,8	-2,2
3	Rohevint	6735	749	42,1%	34,4%	-18,3%	10,8	9,0	-1,8
4	Leevike	5492	1047	33,9%	48,0%	41,9%	4,5	5,2	0,7
5	Koduvarblane	4429	563	25,6%	25,8%	1,1%	7,9	7,9	0,0
6	Sinitihane	3989	1460	62,1%	67,0%	7,9%	2,3	2,7	0,4
7	Hallvares	3435	816	40,4%	37,4%	-7,3%	4,0	4,2	0,2
8	Talvike	2345	271	6,7%	12,4%	86,4%	8,3	8,7	0,3
9	Musträstas	1949	808	31,5%	37,1%	17,6%	2,1	2,4	0,3
10	Salutihane	1772	628	26,0%	28,8%	11,0%	2,7	2,8	0,1
11	Puukoristaja	1755	1040	37,7%	47,7%	26,6%	1,8	1,7	-0,1
12	Harakas	1557	790	36,0%	36,3%	0,7%	2,2	2,0	-0,2
13	Hakk	1476	214	12,8%	9,8%	-23,1%	8,2	6,9	-1,3
14	Pasknäär	1411	580	28,2%	26,6%	-5,6%	2,9	2,4	-0,4
15	Põhjatihane	1312	572	22,1%	26,3%	18,9%	2,6	2,3	-0,3
16	Kodutuvi	1187	216	11,5%	9,9%	-13,7%	5,7	5,5	-0,2
17	Urvalind	1012	215	5,1%	9,9%	93,8%	9,6	4,7	-4,8
18	Suur-kirjurähn	920	731	28,3%	33,5%	18,7%	1,3	1,3	0,0
19	Nurmkana	919	121	1,7%	5,6%	228,1%	7,7	7,6	-0,1
20	Metsvint	796	245	6,7%	11,2%	68,0%	3,0	3,2	0,2
21	Tutt-tihane	398	242	8,1%	11,1%	36,5%	1,7	1,6	0,0
22	Sinikael-part	386	49	1,3%	2,2%	71,9%	20,6	7,9	-12,8
23	Siisike	385	84	3,6%	3,9%	7,1%	8,2	4,6	-3,6
24	Sabatihane	273	55	1,2%	2,5%	107,1%	4,0	5,0	1,0
25	Hallpea-rähn	237	197	5,0%	9,0%	82,2%	1,2	1,2	0,0
26	Siidisaba	234	29	2,2%	1,3%	-38,7%	13,0	8,1	-5,0
	<i>Määramata lind</i>	229	80	3,0%	3,7%	21,8%	5,1	2,9	-2,2
27	Höbekajakas	199	44	1,7%	2,0%	20,5%	4,1	4,5	0,4
28	Ronk	190	97	4,2%	4,5%	6,0%	2,1	2,0	-0,1
29	Musttihane	185	111	4,5%	5,1%	13,5%	1,7	1,7	0,0
30	Hallrästas	182	110	5,5%	5,0%	-8,9%	2,7	1,7	-1,1
31	Kühmnokk-luik	180	3	0,0%	0,1%	183,8%	4,0	60,0	56,0
32	Suurnokk	177	99	3,2%	4,5%	42,5%	1,6	1,8	0,2
33	Ohakalind	168	53	1,9%	2,4%	30,2%	4,8	3,2	-1,6
34	Väike-kirjurähn	165	146	5,8%	6,7%	15,5%	1,1	1,1	0,0
35	Kanepilind	142	41	0,5%	1,9%	299,2%	10,2	3,5	-6,8
36	Künnivares	137	42	1,4%	1,9%	36,5%	2,6	3,3	0,6
37	Põhjavint	96	39	2,1%	1,8%	-15,4%	2,3	2,5	0,1
38	Raudkull	90	87	3,4%	4,0%	15,7%	1,0	1,0	0,0
39	Kalakajakas	89	20	0,8%	0,9%	14,5%	3,4	4,5	1,0
40	Punarind	78	66	1,6%	3,0%	88,3%	1,3	1,2	-0,1

Nr	Liik	Isendite arv 2019	Kohtamispaiku 2019	Kohtamisagedus 2010-2018	Kohtamisagedus 2019	Muutus 10-18 vs 19 (%)	Isendeid kohtamispaigas 2010-2018	Isendeid kohtamispaigas 2019	Muutus 10-18 vs 19 (is)
41	Kuldnokk	73	20	0,9%	0,9%	-3,1%	3,9	3,7	-0,3
	<i>Määramata kirjurähn</i>	67	56	2,3%	2,6%	9,8%	1,2	1,2	0,0
42	Porr	65	59	2,1%	2,7%	29,6%	1,2	1,1	-0,1
43	Hangelind	60	6	0,1%	0,3%	119,3%	5,5	10,0	4,5
	<i>Määramata kulliline</i>	43	41	1,3%	1,9%	46,9%	1,1	1,0	0,0
44	Naerukajakas	36	7	0,3%	0,3%	16,6%	2,9	5,1	2,2
45	Mänsak	28	15	0,2%	0,7%	178,3%	1,1	1,9	0,7
46	Kaelus-turteltuvi	25	12	0,4%	0,6%	37,2%	1,9	2,1	0,2
47	Tamme-kirjurähn	25	24	0,8%	1,1%	46,8%	1,2	1,0	-0,1
48	Pöialpoiss	21	13	0,7%	0,6%	-9,2%	2,0	1,6	-0,4
49	Värbkakk	20	19	0,2%	0,9%	249,0%	1,0	1,1	0,1
50	Hallögija	19	19	0,4%	0,9%	125,6%	1,1	1,0	-0,1
51	Musträhn	19	18	0,9%	0,8%	-5,2%	1,2	1,1	-0,1
52	Laululuik	18	3	0,0%	0,1%	706,3%	4,0	6,0	2,0
53	Kaelustuvi	17	9	0,2%	0,4%	71,0%	1,8	1,9	0,1
54	Hiireviu	16	15	0,6%	0,7%	9,0%	1,1	1,1	0,0
55	Kanakull	16	16	0,6%	0,7%	27,5%	1,1	1,0	-0,1
56	Jääkoskel	14	1	0,0%	0,0%	94,1%	5,3	14,0	8,7
57	Väikekoskel	12	1	0,0%	0,0%	100,0%	0,0	12,0	12,0
58	Valgeselg-kirjurähn	11	10	0,3%	0,5%	35,3%	1,1	1,1	0,0
59	Merikotkas	9	5	0,0%	0,2%	100,0%	0,0	1,8	1,8
60	Käblik	8	7	0,2%	0,3%	70,4%	1,1	1,1	0,0
61	Rohukoskel	8	1	0,0%	0,0%	100,0%	0,0	8,0	8,0
62	Aul	5	1	0,0%	0,1%	100,0%	0	5,0	5,0
63	Tuttvart	5	1	0,0%	0,0%	100,0%	0,0	5,0	5,0
64	Hallhaigur	3	2	0,1%	0,1%	-6,7%	1,5	1,5	0,0
65	Händkakk	3	3	0,0%	0,1%	313,0%	1,0	1,0	0,0
66	Jäälind	3	2	0,0%	0,1%	287,4%	4,7	1,5	-3,2
67	Laanepüü	3	2	0,0%	0,1%	218,8%	1,5	1,5	0,0
68	Hele-urvalind	2	2	0,0%	0,1%	100,0%	0,0	1,0	1,0
69	Merikajakas	2	1	0,1%	0,0%	-19,5%	1,1	2,0	0,9
70	Roohabekas	2	1	0,0%	0,0%	100,0%	0,0	2,0	2,0
71	Sõtkas	2	1	0,0%	0,0%	78,7%	2,2	2,0	-0,2
72	Mustpea-põõsalind	1	1	0,0%	0,0%	598,4%	1,0	1,0	0,0
73	Mustvaeras	1	1	0,0%	0,0%	100,0%	0,0	1,0	1,0
74	Punapea-vart	1	1	0,0%	0,0%	100,0%	0,0	1,0	1,0
75	Sookiur	1	1	0,0%	0,0%	100,0%	0,0	1,0	1,0
76	Vöötakk	1	1	0,0%	0,0%	100,0%	0	1,0	1,0